पौरेषु विनिवृत्तेषु विदुरः सर्व्वधर्म्मवित् । बोधयन्पाण्डवश्रेष्ठमिदं वचनमब्रवीत ।
प्राज्ञः प्राज्ञप्रलापज्ञः प्रलापज्ञमिदं वचः । प्राज्ञम्प्राज्ञः प्रलापज्ञः प्रलापज्ञं वचोऽब्रवीत् ।
यो जानाति परप्रज्ञां नीतिशास्त्रानुसारिणीं । विज्ञायेह तथा कुर्य्यादापदं निस्तरेद्यथा ।
अलोहं निशितं शस्त्रं शरीरपरिकर्त्तनं । यो वेत्ति नतु तं घ्नन्ति प्रतिघातविदं द्विषः । ५०५५
कक्षघ्नः शिशिरघ्नश्च महाकक्षे विलौकसः । न दहेदिति चात्मानं यो रक्षति स जीवति ।
नाचक्षुर्व्वेत्ति पन्थानं नाचक्षुर्विन्दते दिशः । नाष्टतिर्बुद्धिमाप्नोति बुध्यस्वैवं प्रबोधितः ।
अनाप्तैर्दत्तमादत्ते नरः शस्त्रमलोहजं । श्वाविच्छरणमासाद्य प्रमुच्येत कृताशनात् ।
चरन्मार्गान्विजानाति नक्षत्रैर्विन्दते दिशः । आत्मना चात्मनः पञ्च पीडयन्नानुपीड्यते ।
एवमुक्तः प्रत्युवाच धर्म्मराजो युधिष्ठिरः । विदुरं विदुषां श्रेष्ठं ज्ञातमित्येव पाण्डवः । ५०६०
अनुशिष्यानुगम्यैतान् कृत्वा चैव प्रदक्षिणं । पाण्डवानभ्यनुज्ञाय विदुरः प्रययौ गृहान् ।
निवृत्ते विदुरे चापि भीष्मे पौरजने तथा । अजातशत्रुमासाद्य कुन्ती वचनमब्रवीत् ।
क्षत्ता यदब्रवीद्वाक्यं जनमध्ये ब्रुवन्निव । त्वया च स तथेत्युक्तो जानीमो न च तद्वयं ।
यदीदं शक्यमस्माभिर्ज्ञातुं न च स दोषवत् । श्रोतुमिच्छामि तत्सर्व्वं संवादं तव तस्य च ।
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ गृहादग्निश्च बोद्धव्य इति मां विदुरोऽब्रवीत् । पन्थाश्च वो नाविदितः कश्चित्स्यादिति धर्म्मधीः । ५०६५
जितेन्द्रियश्च वसुधां प्राप्स्यतीति च मेऽब्रवीत् । विज्ञातमिति तत्सर्व्वं प्रयुक्तो विदुरो मया ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ अष्टमेऽहनि रोहिण्यां प्रयाताः फाल्गुनस्य ते । वारणावतमासाद्य ददृशु र्नागरं जनं ।
इत्यादिपर्व्वणि जतुगृहपर्व्वणि वारणावतागमने पञ्चचत्वारिंशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १४५ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः सर्व्वाः प्रकृतयो नगराद्वारणावतात् । सर्व्वमङ्गलसंयुक्ता यथाशास्त्रमतन्द्रिताः ।
श्रुत्वागतान्पाण्डुपुत्त्रान्नानायानैः सहस्रशः । अभिजग्मुर्नरश्रेष्ठान् श्रुत्वैव परया मुदा ।
ते समासाद्य कौन्तेयान्वारणावतका जनाः । कृत्वाजयाशिषः सर्व्वे परिवार्य्यावतस्थिरे । ५०७०
तैर्वृतः पुरुषव्याघ्रो धर्म्मराजो युधिष्ठिरः । विबभौ देवसङ्काशो वज्रपाणिरिवामरैः ।
सत्कृताश्चैव पौरैस्ते पौरान्सत्कृत्य चानघ । अलङ्कृतं जनाकीर्णं विविशुर्व्वारणावतं ।
ते प्रविश्य पुरीं वीरास्तूर्णं जग्मुरथो गृहान् । ब्राह्मणानां महीपाल रतानां स्वेषु कर्म्मसु ।
नगराधिकृतानाञ्च गृहाणि रथिनां तदा । उपतस्थुर्नरश्रेष्ठा वैश्यशूद्रगृहाण्यपि ।
अर्चिताश्च नरैः पौरैः पाण्डवा भरतर्षभ । जग्मुरावसथं पश्चात्पुरोचनपुरःसराः । ५०७५
तेभ्यो भक्ष्याणि पानानि शयनानि शुभानि च । आसनानि च मुख्यानि प्रददौ स पुरोचनः ।
तत्र ते सत्कृतास्तेन सुमहार्हपरिच्छदाः । उपास्यमानाः पुरुषैरूषुः पुरनिवासिभिः ।
दशरात्रोषितानान्तु तत्र तेषां पुरोचनः । निवेदयामास गृहं शिवाख्यमशिवं तदा ।
तत्र ते पुरुषव्याघ्रा विविशुः सपरिच्छदाः । पुरोचनस्य वचनात्कैलाशमिव गुह्यकाः ।
तच्चागारमभिप्रेक्ष्य सर्व्वधर्म्मभृतांवरः । उवाचाग्नेयमित्येवं भीमसेनं युधिष्ठिरः । ५०८०